

Obsah

Morfologická část

Předmluva	5
Obsah	7
ÚVODNÍ ČÁST	13
1. Základní údaje o Českém jazykovém atlase	13
1.1. Přímý terénní výzkum	13
1.2. Síť zkoumaných lokalit	13
1.3. Výzkumný program	14
1.4. Konfrontace tří jazykových vrstev	14
2. Seznam zkoumaných obcí	15
2.1. Venkovské lokality	15
I. Podkladová mapa sítě zkoumaných bodů	s. 17
II. Pomocná orientační mapa	s. 19
2.2. Městské lokality	20
2.3. Nemapované zahraniční lokality	21
3. Uspořádání komentářů a map	22
3.1. Formy jazykových map	22
3.2. Uspořádání mapových položek	22
4. Grafická stránka jazykových map	23
4.1. Grafické prostředky syntetizujícího zobrazení	23
4.2. Lingvistický význam grafických prostředků	23
4.3. Legenda	24
5. Komentáře	25
5.0. Struktura komentářů a záhlaví	25
5.1. Soupis zachycených podob	25
5.2. Vymezení sledované formy a výsledky výzkumu	26
5.3. Jazykovězeměpisná situace	26
5.4. Paralelní doklady z literatury	27
5.5. Doklady ze zahraničních obcí	27
5.6. Odkazy na jazykové atlasy	28
5.7. Doplnění kartograficky neřešenou položkou	28
6. Pravidelné regionální obměny	29
6.1. Seznam vokalických a konsonantických jevů	30
6.2. Abecední seznam podtržených hlásek	31
6.3. Soupis izoglos na mapách	32
<i>PRO mapa A</i>	s. 33
<i>PRO mapa B</i>	s. 35
<i>PRO mapa C</i>	s. 37
<i>PRO mapa D</i>	s. 39
<i>PRO mapa E a F</i>	s. 41
KOMENTÁŘE A MAPY	43
<i>Vysvětlivky k jazykovým mapám</i>	45
SUBSTANTIVA	46
Nominativ singuláru	1
Nominativ sg. maskulin	47
Mapa/komentář	
1 kámen, řemen, jelen	48
2 den	48
3 soudce	50

4	loket	50	Dativ sg. neuter	112
5	chléb	50	57 poli	112
Nominativ sg. neuter		52	58 peří	114
6	pole	52	Dativ sg. feminin	115
7	tele	54	59a chalupě	115
8	zelí	54	59b jehle	116
9	cukroví	56	60 konvi	116
Nominativ sg. feminin		56	61 míse, <i>koze</i>	118
10	husa	58	62 huse	118
11	chalupa	58	63 dceři	120
12	díže	58	64 komoře	120
13	ulice	60	65 kovárně, <i>mlékárně, kůlně</i>	120
14	mez	60	66 Máně	122
15	kuchyně	62	Akuzativ singuláru	
16	cibule	62	Akuzativ sg. maskulin	122
17	nit	64	67 dub, vřed	124
18	alej	64	68 předsedu, <i>Frantu, Svobodu</i>	124
19	konev	66	Akuzativ sg. feminin	126
20	mrkev	66	69 kaši, <i>duši</i>	126
21a	Boleslav	68	Vokativ singuláru	
21b	Olomouc	68	Vokativ sg. maskulin	128
22	Příbram	70	70a Bohouši	128
Genitiv singuláru			70b zloději	129
Genitiv sg. maskulin		70	Vokativ sg. feminin	129
23	sněhu	72	70c svině	129
24	pohřbu	72	Lokál singuláru	
25	dubu	74	Lokál sg. maskulin	130
26	stromu	74	71 dubě	132
27	schodu	74	72 potoce, <i>kožiše</i>	132
28	rohu	76	73 voze, <i>ovsu</i>	134
29	nosu, <i>vozu</i>	76	74 lese	134
30	stolu	76	75 úle	136
31	kraje	78	76 kameni	136
32	pláče, <i>čaje, kouře</i>	78	77 dni	138
33	nože	80	78 ve dne	138
34	deště	80	79 na koni	140
35	předsedy (na mapě 68)	82	80 ohni	140
Genitiv sg. neuter		82	81 lokti	142
36	hnízda	82	Lokál sg. neuter	142
37	pole	86	82 místě	142
38	vejce, <i>oje, strniště</i>	86	83 mase	144
39	kuřete	88	84a uchu	144
40	zelí, <i>dříví</i>	90	84b oku	144
41	stavení, <i>peří</i>	90	85 muzeu, <i>gymnáziu</i>	146
42	cukroví	92	Instrumentál singuláru	
Genitiv sg. feminin		92	Instrumentál sg. maskulin	146
43	mísy, <i>kozy</i>	94	86 předsedou	148
44	jehly	96	Instrumentál sg. feminin	148
45	kovárny, <i>kůlny, mlékárny</i>	96	87 kočkou	149
46a	díže, <i>práce, nohavice, dlaně</i>	98	88 dříví, <i>husou, paní</i>	149
46b	nití, <i>kostí, soli, noci</i>	98	89 krví	150
47	pece	100	Nominativ plurálu	
48	mrkve	100	Nominativ pl. maskulin	152
49	konve	102	90 kluci	154
50	krve	104	91 sousedi	154
51	Příbrami	104	92 synové	156
52	Boleslavi	105	93 učitelé	156
Dativ singuláru			94 předsedové	158
Dativ sg. maskulin		105	95 hosté	158
53	sousedovi, <i>psu</i>	106	96 lidé	160
54	pekaři, <i>koni, kanci</i>	108		
55	soudci	108		
56	noži, <i>ohni</i>	110		

97	ptácci	160	152	koním	228
98	koně	162	153	dnům	228
99	vozy, časy	164	154	lidem	232
100	vousy	164			
101	dny	166	Dativ pl. neuter		232
102	kameny	166	155	oknům	234
103	lokty	168	156	polím	234
			157	kuřatům	236
Nominativ pl. neuter		168	158	prsům	236
104	pole	170			
105	vejce	170	Dativ pl. feminin		238
106	stavení	170	159	husám, kravám, kočkám	238
			160	rukám	240
Nominativ pl. feminin		172	161	nohavicím	240
107	mísy, kozy	172	162	sviním	242
108	meze	174	163	kostem	242
109	slzy	174	164	Prachaticím	246
110	jehly	176			
111	věely	176	Akuzativ plurálu		
112	vidle	178	Akuzativ pl. maskulin		248
113	kosti	178	165	psy	248
114	nitě	180	166	pekaře	250
115	zdi	180	167	syny	252
116	nocí	182	168	hosty	252
117	věci	182			
118	ruce	182	Lokál plurálu		
119	dveře	184	Lokál pl. maskulin		254
120	louky	184	169	klucích	256
121	kasárny	186	170	vozech, sousedech, volech	256
			171	kamenech	258
Genitiv plurálu			172	dubech	260
Genitiv pl. maskulin		186	173	pekařích	260
122	sousedů, dubů, kluků	188	174	nožích	262
123	hochů	190			
124	schodů	190	Lokál pl. neuter		262
125	pekařů, nožů	192	175	polích	262
126	vlasů	192	176	oknech	264
127	loket	194	177	prsou, kolenou	264
128	hostí	194			
129	koní	196	Lokál pl. feminin		266
130	dní	196	178	kravách	266
131	(od těch) časů	198	179	kozách	266
			180	nohavicích	268
Genitiv pl. neuter		198	181	kostech, nocích, zdech	268
132	semen, jader	200	182	rukou	270
133	polí, očí	202			
134	kuřat, hřbat	204	Instrumentál plurálu		
135	stavení	204	Instrumentál pl. maskulin		274
			183	voly	274
Genitiv pl. feminin		206	184	sousedy, vozy, vojáky	276
136	chalup	208	185	pekaři	276
137	knih	210	186	noži	278
138	koček	210	187	koňmi	280
139	otav, jehel	210	188	hochy	280
140	bud, luk	212			
141	koz	214	Instrumentál pl. neuter		282
142	slz	214	189	(pod) okny	282
143	mís	216	190	poli	282
144	sukní, ovcí	216	191	vejci	284
145	mezí, sazí	218	192	staveními	286
146	husí	218	193	kuřaty, hřbaty	288
147	kostí, věcí	220			
148	konví	220	Instrumentál pl. feminin		288
149	rukou, nohou	222	194	kravami, kozami, rukama	290
			195	sviněmi	290
Dativ plurálu			196	husami	292
Dativ pl. maskulin		224	197	věcmi	292
150	klukům, hochům	226	198	zdmí	294
151	stromkům	226	199	kostmi	296

ADJEKTIVA	296	Zájmena přivlastňovací		
Singulár adjektiv maskulin a neuter	298	250	moje – nom., akuz., sg. n.	366
200	dobrého – gen. sg. m./n.	251	mému – dat. sg. m./n.	366
201	dobrému – dat. sg. m./n.	252	mém – lok. sg. m./n.	370
202	dobrému – lok. sg. m./n.	253	mým – instr. sg. m./n.	372
203	dobrym – instr. sg. m./n.	254	naším – instr. sg. m./n.	372
		255	naší – dat. sg. f.	374
Singulár adjektiv feminin	304	256	naši – nom. pl. m. živ.	374
204	obecní – nom. sg. f.	257	naši – subst.	376
205a	dobré – gen. sg. f.	258	naším – dat. pl.	376
205b	dobré – dat., lok. sg. f.	259	našimi – instr. pl.	380
205c	dobré – gen., dat., lok. sg. f.			
		Zájmena ukazovací		
Plurál adjektiv	308	260	tomu – dat. sg. m./n.	382
206	dobří – nom. pl. m. živ.	261	tom – lok. sg. m./n.	382
207	dobrym – dat. pl. m.	262	tím – instr. sg. m./n.	384
208	dobrymi – instr. pl.	263	ti – nom. pl. m. živ.	384
		264	těch – gen. pl.	386
Singulár adjektiv přivlastňovacích	312	Zájmena neurčitá		
209	bratřův – nom. sg. m.	265	všechno – nom., akuz. sg. n.	388
210	bratrovo – nom., akuz. sg. n.	266	všem – lok. sg. n.	388
211	bratrova – nom. sg. f.	267	všichni – nom. pl. m. živ.	390
212	bratrovu – dat. sg. m./n.	268	všem – dat. pl.	392
213	bratrově – dat., lok. sg. f.			
214	bratrově – ok. sg. m./n.	ČÍSLOVKY		392
215	bratrovu – akuz. sg. f.	Číslovky základní		
216	sestřin – nom. sg. m., akuz. sg. m. neživ. <i>sestřina nom. sg. f.</i>	269	jednoho – gen. sg. m./n.	394
		270	jednom – lok. sg. m./n.	394
217	sestřino – nom., akuz. sg. n.	271	jedněch – gen. pl.	396
		272	jedním – instr. sg. m./n.	396
Plurál adjektiv přivlastňovacích	324	273	oba dva – nom. m. živ.	398
218	sestřiny – nom., akuz. pl. m. neživ./f./n.	274	dvou – gen., lok.	398
219	sestřini – nom. pl. m. živ.	275	dvěma – dat.	400
		276	třech – gen., lok.	400
Zvláštní typy		277	třemi – instr.	402
220	makový koláč, jetelové semeno	278	čtyři – nom. m. živ., <i>čtyři – nom. f., n.,</i> <i>tři – nom. m. živ.</i>	402
221	kravský roh	279	čtyř – gen.	404
222	Novákoví, Královi	280	čtyřmi – instr.	406
223	Novákových	281	pět – instr., <i>pět – gen., lok., pět – dat.</i>	408
224	Novákovým	282	devíti – gen.	408
225	Novákovými	283	dvě stě, pět set – nom.	410
226	Tichých			
ZÁJMENA	338	Číslovky násobné		
Zájmena osobní		284	jednou	410
227	mi – dat. nepřízvuč.	285	pětkrát	412
228	mně – dat.	Číslovky neurčitě		
229	mně – lok.	286	tolik, <i>kolik</i>	412
230	mě – akuz.			
231	ti – dat. nepřízvuč.	SLOVESA		
232	tobě – dat.	Indikativ přítomného času		
233	tě – akuz. nepřízvuč.	1. os. sg.		
234	tebe – akuz.	287	čtu	416
235	něho – gen. sg. m.	288	vezmu	418
236	jemu – dat. sg. m.	289	kupuji	420
237	něj – akuz. sg. m. živ.	290	volám	420
238	ně – akuz. sg. n.	291	nosím	420
239	němu – lok. sg. m./n.	292	vidím	422
240	ním – instr. sg. m./n.	293	mohu	422
241	ji – akuz. sg. f.			
242	ní – instr. sg. f.	1. os. pl.		
243	námi – instr. pl.	294	voláme	424
244	je – akuz. sg. n. nepřízvuč.	295	musíme	426
245	nás – gen. pl.			
246	sí – dat. zvrat. zájmena	3. os. sg.		
247	ony/ona – nom. pl.	296	šeptá	428
248	je – akuz. pl.	297	chlastá	428
249	nimi – instr. pl.			

416	(je / máme) (se)mleto	590	Přechodníky	
417	(byl) bit	592	424	stoje, <i>sedě, kleče</i> 602
Minulý čas			Nepravidelné sloveso být	
418	šel jsem – 1. os. sg.	592	425	jsem – 1. os. sg., <i>jsme – 1. os. pl.</i> , <i>jste – 2. os. pl.</i> 604
419	dostal jsi, <i>smál jsi se</i> – 2. os. sg.	594	426	jsi, <i>nejsi</i> – 2. os. sg. 604
420	šli jsme – 1. os. pl.	595	427	není – 3. os. sg. 606
Kondicionál			428	buď – 2. os. sg. imp. 608
421	(nesl) bych – 1. os. sg.	596	429	byl – 3. os. sg. min. č. m. 610
422	(nesl) bys – 2. os. sg.	596	430	byli – 3. os. pl. min. č. m. živ. 612
423	(nesli) bychom – 1. os. pl.	598	431	byly – 3. os. pl. min. č. f./m. neživ. 612
Zkratky				614
	Značky a symboly			616
	Značky autorů a exploračtorů			617
Literatura				618
Zusammenfassung				619
Summary				621
Rejstřík				623